

Romas Pakalnis: žmonijos santykis su gamta – vis naujų klaidų ir klystkelių istorija

Kristina KARNICKAITĖ

Romas Pakalnis – mokslininkas, ekologas, aplinkosaugininkas, pagal išsilavinimą miškininkas, žymus visuomenės veikėjas ir pedagogas. 1941 metais gimė Utenos apskrityje, Kirklių kaime. Nuo vaikystės gyveno nepritekliuje, tačiau arti gamtos. Išgyventi karo ir pokario metų sunkumai nesužlugdė, o įkvėpė Romą stiprybės ir įkvėpimo semtis iš gamtos ir dirbti Lietuvos labui.

Mokslininkas aktyviai dalyvavo Sąjūdžio, Lietuvos žaliųjų judėjimo veikloje. Vadovavo Lietuvos mokslų akademijos Botanikos institutui, buvo Lietuvos radijo televizijos tarybos pirmininku. R. Pakalnis yra parašęs ir publikavęs daugiau nei 220 straipsnių, išleido keletą knygų apie ekologiją, gamtos ir kraštovaizdžio apsaugos klausimais.

Interviu „Žurnalui apie gamtą“ Romas Pakalnis nuoširdžiai ir atvirai dalijasi savo gyvenimo ir karjeros istorija, diskutuoja apie šiuolaikinę gamtos apsaugos politiką Lietuvoje, saugomų teritorijų ateitį, kultūrinio paveldo svarbą, pateikia naudingų išvalgų aplinkosaugos, kultūros, socialinio gyvenimo klausimais.

– Esate ekologas, aplinkosaugininkas, skaitote paskaitas gamtininkams, dalyvavote žaliųjų judėjimo veikloje Sąjūdžio metais – visas jūsų gyvenimas susijęs su gamta. Ar nuo vaikystės esate toks nenustygstantis gamtos mylėtojas ir kovotojas už ją? Kada susidomėjote gamta?

– Pradžia buvo žavinga, nuostabiame pamiškės vienkiemyje. Iki šiol tebežinau tas grybingiausias Klibaratės vietas, tik, deja, jos labai pakito, priaugo krūmų, prikrito sausų šakų. Karo pabaigos fragmentai...

Amžino atminimo mama pastatyta prie tvarto sienos sušaudyti, nes išdrįso namo parsivesti Raudonosios armijos kareivių rekvizuotą Sakalą – mūsų puikųjį vienintelį žirgą. „Tebia zastreliu, tvoja chata gorit“, – per akimirką išmokau rusiškai. Laimei, atėjo du karininkai ir spėjo nuginkluoti girtus „išvaduotojus“.

Paskui vargani pokario metai, „koksagizo“ auginimo praktika skurstančiame socialistinio kaimo kūrimo pradžios „rojuje“. Niekada nepamiršiu, kaip iš „ataskaitinio“ susirinkimo grįžęs namo mano velionis tėvas padėjo ant suolo kokių dvie-